

Sayın Cumhurbaşkanım, Sayın Başbakanım, Afrika'nın çeşitli ülkelerinden konferansa katılan sayın eğitim ve yükseköğretim bakanları,

Konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türk yükseköğretim sisteminin aslında uzun bir geçmişi vardır. Osmanlı döneminde kurulan yükseköğretim kurumları, Cumhuriyetle birlikte büyük dönüşümler geçirmiş, 1981 yılında yürürlüğe giren Yükseköğretim Kanunu ile Yükseköğretim Kurulu kurulmuştur.

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kanunu'nda ortaya konan hükümler çerçevesinde yükseköğretimin planlanması, koordinasyonu ve gözetiminden sorumlu, 21 üyelik kamu tüzel kişiliğine sahip bir kuruldur. Kurul Başkanı doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından Kurul üyeleri arasından seçilmektedir ve doğrudan Cumhurbaşkanıya bağlıdır.

Yükseköğretim Kurulumuzun temel politikası, yükseköğretim çağındaki daha çok gence daha kaliteli bir yükseköğretim imkânı sağlamaktır.

Türk yükseköğretim sistemi, son yıllarda büyük bir gelişme kaydetmiştir. Bugün 112'si devlet, 67'si vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 179 üniversitemiz ve 5 bağımsız vakıf meslek yüksekokulumuz ile yükseköğretim faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz.

Bugün yükseköğretim sistemimizde kayıtlı öğrenci sayısı, açık öğretim ve uzaktan öğretim öğrencileri de dâhil olmak üzere 7.2 milyonu bulmuştur. Bu öğrenci sayısı ile Türkiye, Avrupa yükseköğretim alanı içinde Rusya'dan sonra en çok öğrenciye sahip 2. Ülke konumuna yükselmiştir. Yükseköğretim kurumlarımızdaki akademik personel sayısı yaklaşık 152 bindir ve bunun yarısını doktoralı öğretim üyeleri oluşturmaktadır.

Gerek 184'e varan yükseköğretim kurumuyla, gerek 152 bin akademik kadrosuyla ve gerekse 7.2 milyonluk öğrenci sayısı ile devasa bir yapıya bürünmüş olan Türk yükseköğretim sistemi, sadece nicelik açısından değil aynı zamanda nitelikli eğitimiyle de bölgede öne çıkmaktadır.

Son yıllarda Türk yükseköğretim sistemi uluslararasılaşmada da önemli bir sıçrama gerçekleştirmiştir.

Değerli konuklar,

Yükseköğretimin bugün pek çok alanda uygarlık yürüyüşüne öncülük ettiği bilinen bir gerçektir. Yükseköğretim alanı, toplumların ve hükümetlerin arzuladığı kalkınma ve ilerlemenin de temelini oluşturur. Ülkelerin yükseköğretim kurumları arasında tesis edilecek olan akademik ve bilimsel işbirlikleri; bilimsel araştırmaların düzeyini yükseltmenin, insan kaynaklarını geliştirmenin ve toplumsal kalkınmayı sağlamanın önemli araçlarından biridir.

Bu sebeptendir ki, dünya genelinde yükseköğretimde önemi artan eğilim, uluslararasılaşma ve uluslararası işbirlikleridir.

Yükseköğretim alanındaki uluslararası işbirliği; öğrenci, hoca ve uzman değişimi, deneyim paylaşımı, yabancılara öğrenim ve araştırma imkânı sağlanması, bütün bunlar; sadece kalkınma

ve ilerlemeye, bilimsel gelişmeye yaptığı katkı bakımından değil, aynı zamanda evrensel barışın gerçekleşmesine olan katkısı bakımından da özel bir önem taşır. Çünkü yükseköğretim alanındaki işbirlikleri, günümüz dünyasının en çok ihtiyaç duyduğu hoşgörü kültürünün, başkalarına saygı kültürünün, farklılıkları muhafaza ederek birlikte yaşama kültürünün ve çoğulculuğun gelişimine katkı yapar.

Biz de yeni YÖK yönetimi olarak, son iki yılda uluslararasılaşmaya büyük önem attik. İki yıl zarfında, 22 ülkenin yükseköğretimden sorumlu bakanı ile bir araya gelerek ülkelerimiz arasında yükseköğretim ve bilimsel araştırma alanında olası iş birliği imkânlarını müzakere ettik ve çeşitli iş birliği anlaşmaları imzaladık. Bütünüyle YÖK tarafından kurgulanan ve yürütülen Mevlana Değişim Programında yeni bir format geliştirerek, üniversitelerimizin yabancı üniversitelerle proje odaklı işbirliklerini destekleme yoluna gittik ve bu çerçevede geçtiğimiz yıl 19 üniversitemizin toplam 23 uluslararası projesini mali yönden destekleme kararı aldık, bu uygulama bu yıl da devam edecek.

Diğer yandan uluslararası öğrenci sayımızı, nitelikli öğrenci odaklı artırmaya yönelik olarak çaba sarf ettik ve üniversitelerimizin etkinliklerini destekledik. Bunun sonucunda 2016-2017 akademik yılı sonu itibariyle yükseköğretim sistemimize kayıtlı uluslararası öğrenci sayısı, planlarımız dâhilinde artış kaydederek 108.076'ya ulaşmıştır. Yeni YÖK olarak önümüzdeki 5 yıl için 2018-2022 Uluslararasılaşma Strateji Belgemizi hazırladık ve bunu bir-iki hafta içinde kamuoyuyla paylaşacağız. Hedefimiz, beş yıl sonunda değişim öğrencisi dışında en az mevcudun iki katı, yani 200.000'i aşkın uluslar arası öğrenciye ev sahipliği yapmak ve ortak diploma programlarının sayısını iki katına çıkarmaktır.

Çok yakın bir tarihte İslam Dünyasında Yükseköğretim Alanının Oluşturulması temalı bir toplantı düzenledik. Bu toplantıya 11 Afrika ülkesinden çok sayıda rektör katıldı. Bu toplantı sonucunda Ankara Bildirgesi'ni yayımlandık.

Değerli konuklar,

Ülkemiz ile Afrika ülkeleri arasındaki ilişkiler, son on beş yılda her alanda gelişme göstermiştir. 2005 yılının hükümetimiz tarafından “Afrika yılı” ilan edilmesinden sonra 2008 yılında “Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesi” düzenlenmiş, 2010 yılında kabul edilen “Afrika Strateji Belgesi”nin uygulanmaya başlamasıyla da ilişkilerimiz hamdolsun “Türkiye-Afrika Ortaklığı” olarak adlandırılabilir bir sürece evrilmiştir.

Biz de yeni YÖK yönetimi olarak, 2015 yılında “Afrika’ya Açılım Programı”ımızı başlattık. Bu programın amacı, yükseköğretim alanında Türkiye olarak sahip olduğumuz imkânları, dost ve kardeş Afrika ülkeleriyle paylaşmak ve Afrika ülkelerinin kalkınma hamlelerinde görev alacak akademik, idari ve teknik kadroları Türk üniversitelerinde yetiştirebilmektir.

İki yıl içersinde aralarında Tunus, Cezayir, Fas, Cibuti, Sudan ve Ruanda'nın da bulunduğu 9 Afrika ülkesinin yükseköğretimden sorumlu bakanlarıyla bir araya gelmek suretiyle ülkelerimiz arasında yükseköğretim ve bilimsel araştırma alanında işbirliğini geliştirmeye yönelik mutabakat zabitleri, işbirliği anlaşmaları imzaladık. Bazı ülkelerle işbirliğinde öncelikli alanlarımızı belirledik ve öncelikli alanlarda işbirliği yapacak üniversitelerimizi birbirleriyle

eşleştirdik. Bugün yeni YÖK'ün bu girişimlerinin olumlu meyvelerini vermeye başladığını büyük bir memnuniyetle müşahede ediyoruz.

Aynı şekilde Türk yükseköğretim sistemine dahil olan Afrikalı öğrenci sayısında da önemli oranda artış kaydedilmiştir. Türk yükseköğretim sisteminde en çok öğrencisi olan on Afrika ülkesinin 2014-2015 akademik yılındaki öğrenci sayısı 5600 iken, bu rakam iki yıl içinde % 62 oranında artarak 2016-2017 akademik yılında 9054'e ulaşmıştır.

Afrika ülkeleriyle işbirliğimizin temelinde imkânlarımızı paylaşma, bölüşme vardır. Biz, gelişmiş ve varlıklı ülkelerin imkânlarını geliştirmeye muhtaç ülkelerle bölüşmedikleri sürece dünya barışını tesis etmenin mümkün olamayacağını düşünüyor, bütün kurum ve kuruluşlarıyla Türkiye olarak bu anlayışla hareket ediyoruz.

Afrika ülkeleriyle son 15 yılda kaydedilen önemli işbirlikleri ve dostane ilişkilerin bu seviyeye gelmesinde, Başbakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı döneminde 23 Afrika ülkesine 39 ziyaret düzenleyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın özel çabasının altını çizmeliyim. 2009 yılında Türkiye'nin kıtada 12, Afrika ülkelerinin ise Ankara'da 10 büyükelçiliği bulunurken, bugün itibariyle Afrika'da 39 büyükelçilik ve 4 başkonsolosluk ile temsil ediliyoruz. Aynı şekilde Afrika ülkelerinin Ankara'daki diplomatik temsilcilik sayısı da son sekiz yıl içinde 10'dan 32 ye yükselmiştir.

Türkiye ile Afrika ülkeleri arasında eğitim alanındaki ilişkilerin geliştirilmesi, mevcut iş birliklerinin güçlendirilmesi ve Türk eğitim sistemi hakkında bilgi paylaşılması amacıyla düzenlenen bu konferans da hiç kuşku yok ki, ilişkilerimizi daha da geliştirmeye büyük katkı sunacaktır. Böylesi önemli organizasyonu gerçekleştirdikleri için başta Milli Eğitim Bakanımız Sayın İsmet Yılmaz olmak üzere organizasyonda emeği geçen herkese ve bu konferansı onurlandırmak üzere Afrika'nın çeşitli ülkelerinden gelen siz değerli bakanlara ve tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Konferansın başarılı geçmesi dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Prof. Dr. M.A. Yekta SARAÇ
Yükseköğretim Kurulu Başkanı
Türkiye-Afrika Eğitim Bakanları Toplantısı
19 Ekim 2017, İstanbul